11. Raskin, D., Kircher, J. C., Honts, C. R. & Horowitz, S.W. (1988). A study of the validity of polygraph examinations in criminal investigations. Final Report, National Institute of Justice, Grant No. 85-IJ-CX-0040. (accessed: 31.03.2021).
12. Nathan J. Gordon Essentials of Polygraph and Polygraph Testing. *Fundamentals of polygraph and polygraph testing*. 1 edition (December 1, 2016). – P. 320. – URL: <https://amzn.to/2GTTJCB>. (accessed: 31.03.2021).
13. Raymond Nelson Scientific Basis for Polygraph Testing URL: <https://www.polygraph.org/scientific-basis-for-polygraph>. (accessed 31.03.2021).

14. Nelson, R. & Handler, M. (2013). A brief history of scientific reviews of polygraph accuracy. research. APA Magazine, 47 (6), 22-28. URL: <https://www.polygraph.org>. (accessed 31.03.2021).
15. ASTM International (American Society for Testing and Materials). URL: <http://www.astm.org>. (accessed 31.03.2021).
16. American Polygraph Association (APA). URL: <https://www.polygraph.org>. (accessed 31.03.2021).

Надійшла до редколегії 12.04.21

S. Kazmiruk, Head of the Lab. of Psychophysiological Research and Development Center of the Military Institute
 sergii.kazmiruk-liedetection@ukr.net
 ORCID ID 0000-0001-8101-732X,
 I. Pampukha, PhD in Technical Sci., Ass. Prof.
 pamp@ukr.net
 ORCID ID 0000-0002-4807-3984,
 N. Blyzniuk, Junior Res. Fellow
 bnm3158@ukr.net
 ORCID ID 0000-0002-2579-8747
 Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF THE USE OF POLYGRAPH IN THE SECURITY AND DEFENSE SECTOR OF UKRAINE

The year 2021 was proclaimed the year of the Euro-Atlantic transformation at the Department of Defense of Ukraine. The result of such transformational processes in the DoD of Ukraine and the Armed Forces of Ukraine will be the creation of the integrated Euro-Atlantic type defense institution that will ensure their obligatory transformation, together with the other subjects of the security and defense sector of Ukraine to the new standards functioning and the command and control procedure. In particular, the introduction of legal regulation of the use of the polygraph. Military security is one of the fundamental requirements to implement the right of the people of Ukraine on self-identification, preserve Ukraine as a state and secure its sustainable development. The protection of the sovereignty and territorial integrity of Ukraine is the utmost valuable function of the State. The fulfillment of this norm of the Constitution of Ukraine in terms of existential military threat to national security requires applying a number of measures and defensive actions that adhere to the principles and norms of international law. The main purpose of the Strategy of the military security of Ukraine is a preliminary prepared and comprehensively maintained all-encompassing defense of Ukraine based on the principles of deterrence, sustainability, and cooperation that ensures military security, sovereignty, and territorial integrity of the state by introducing innovative tools to detect hidden information. In the course of the Euro-Atlantic integration process, there is a critical moment to start carrying out specific, complex, and relevant tasks in the sphere of external political activity that facilitate the implementation of relevant directions in developing innovative systems aimed at identifying concealed and false information. Particularly, the linguistic support of events of defense and military cooperation in order to systematically implement the reforms of the security and defense sector that are directed to meet the international NATO-members' standards. It is also relevant to urgently implement the legal and ethical norms on the activity of the polygraph examiner's when performing a psychophysiological detection of deception using a polygraph.

Keywords: military security, all-encompassing defense, NATO, legal regulation, psychophysiological detection of deception, polygraph, polygraph examiner, linguistic component, code of ethics, training.

УДК 342.9

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2021.46.66-69>

В. Приймак, ад'юнкт наук. відділу орг-ції підготовки та атестації наук.-пед. кадрів
 Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Київ, Україна
 uaftp@ukr.net
 ORCID ID 0000-0001-7686-7098

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В ОРГАНАХ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ

Визначено, що запобігання корупції є одним із пріоритетів діяльності органів військового управління. Встановлено істотну залежність отримання об'єктивних, достовірних і надійних висновків, пропозицій і рекомендацій щодо вказаної проблеми від коректного обрання методів наукового дослідження. Розглянуто, зважаючи на велику кількість наукових досліджень, пов'язаних із правовими засадами протидії корупції у всіх сферах публічного адміністрування, певні закономірності застосованих у них методів наукового пізнання. Обґрунтовано, що методологія наукового дослідження правових аспектів запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління є сукупністю вироблених правовою та іншими науками прийомів і способів, застосування яких дозволяє всебічно вивчити предмет дослідження. Елементом системи методології дослідження запобігання корупційним правопорушенням є метод – особливий спосіб здійснення наукової діяльності, який дозволяє отримати відомості та дані про певні правові явища або процеси. З'ясовано, що дослідження правових аспектів запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління вимагає застосування двох груп методів: загальних, які використовуються у всіх галузях наукового пізнання, і спеціальних, притаманних винятково правовій науці. До загальних методів, використання яких було б доцільним при дослідженні явища корупції в аспекті розглянутої нами проблематики, належать запозичені з логіки методи аналізу та синтезу, дедукції та індукції, вироблений у теорії систем системно-структурний метод, метод моделювання і ряд інших. Ці методи класичні для сучасних правових досліджень способів наукового пізнання явища запобігання корупції. Певні особливості предмета дослідження обумовлюють доцільність застосування синергетичного, праксеологічного, аксіологічного та інших методів. До спеціальних методів наукового пізнання закономірностей запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління належать історико-правовий і компаративно-правовий методи, також формально-догматичний, техніко-юридичний, юридико-семантичний та інші методи, властиві правовим наукам.

Ключові слова: запобігання, корупція, військове управління, сектор безпеки та оборони, методологія, методи дослідження.

Постановка проблеми. Підвищення рівня доброчесності представників сил оборони є нагальною проблемою сьогодення. У Міністерстві оборони України в ме-

жах виконання Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції, схваленої розпорядженням КМУ № 566-р від 23 серпня 2017 р., ведеться активна ін-

формаційна та комунікаційна діяльність щодо забезпечення виконання заходів із запобігання корупції, яка охоплює ряд заходів із використанням нових програмно-системних та структурно-функціональних механізмів, спрямованих на мінімізацію корупційних ризиків, усунення умов для виникнення порушень антикорупційного законодавства, забезпечення прозорого й ефективного використання фінансових та матеріальних ресурсів, формування доброчесності персоналу, нетерпимості до корупційних правопорушень в умовах захисту суверенітету та територіальної цілісності України [1]. Разом з тим діяльність із запобігання корупційним правопорушенням ще не можна визнати повністю ефективною внаслідок впливу ряду факторів правового, організаційного та теоретико-методологічного характеру. Це потребує системної комплексної роботи, спрямованої та вироблення міцного теоретико-методологічного підґрунтя запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічні засади дослідження проблеми запобігання корупційним правопорушенням розглядали у своїх роботах такі науковці, як: К. Бугайчук, В. Гвоздецький, В. Колпаків, А. Новак, М. Пластун, А. Приходько, І. Ревак, Ю. Румянцев, В. Трепак, М. Фоміна, І. Яцків та інші автори. Питання методології визначення корупційних ризиків у секторі безпеки та оборони розглядали у своїх дослідженнях О. Голота, В. Левчук, І. Піскун, С. Тарасов, І. Шопіна, С. Яковенко та інші науковці. Проте проблеми запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління залишаються ще недостатньо дослідженими, що зумовлює актуальність цієї теми.

Метою статті є визначення методологічних засад дослідження проблеми запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління.

Виклад основного матеріалу. Запобігання корупції сьогодні є одним із пріоритетів діяльності органів військового управління. До ідентифікованих корупційних ризиків у діяльності Міністерства оборони України, чинників корупційних ризиків і можливих наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, належить велика група факторів, серед яких такі неналежні визначення: "компетенції структурних підрозділів, службових осіб, необґрунтованим збереженням дискреційних повноважень, дублюванням функцій структурних підрозділів, збільшенням адміністративних та фінансових витрат" [2], що створює можливість довільного тлумачення повноважень посадових осіб у власних інтересах; "можливість протиправного використання керівником середньої ланки, іншою службовою особою наданих їй повноважень чи пов'язаних з ними можливостей для прийняття (формування пропозицій для прийняття) управлінських рішень в умовах частоті інституційної реструктуризації та плинності кадрів керівників структурних підрозділів МОУ, підпорядкованих органів військового управління" [2], що свідчить про існування особливих загроз у сучасний період реформування сектора безпеки та оборони; "ризик одержання службовою особою будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи шляхом перевищення законодавчо встановлених повноважень структурного підрозділу Міністерства оборони, органу військового управління" [2], що слугує чинником можливої особистої зацікавленості у порушенні правових приписів, тощо. Тобто на сьогодні вже напрацьована певна методологічна база дослідження актуального стану запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління.

Слід зазначити, що вплив корупціогенних ризиків ще не можна вважати нівельованим. Наприклад, із січня

2019 р. по квітень 2021 року відповідно до даних Єдиного державного реєстру судових рішень судами України прийнято більше 300 рішень у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, суб'єктами яких були військовослужбовці. Такі правопорушення переважно були пов'язані з порушенням вимог фінансового контролю (напр., рішення Солом'янського районного суду м. Києва у справі № 760/14436/19 від 26 серпня 2020 р. [3]), порушенням вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (напр., Тернівського районного суду м. Кривий Ріг Дніпропетровської обл. від 22 червня 2020 р. у справі № 215/587/20 [4]), порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (напр., рішення Верхньорогачицького районного суду Херсонської обл. у справі № 659/952/19 від 21 січня 2020 р. [5]) тощо. Вказане свідчить, що проблеми запобігання корупції залишаються одним із пріоритетних завдань органів військового управління, що потребує активізації наукових досліджень у цій царині.

Як справедливо вказують автори монографії "Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження", сьогодні в наукових джерелах "загальноприйнятими вважаються правовий, соціологічний, державно-управлінський, економічний і політологічний підходи до аналізу корупції. Корупція є предметом дослідження суспільствознавців різних спеціальностей. Тому традиційний поділ дослідницьких підходів за науково-галузевою ознакою зазвичай доповнюється різними нетрадиційними класифікаціями, що об'єднує представників усіх галузей соціальних наук" [6, с. 53-54]. Це обумовлює особливості використання методів наукового дослідження, їхній розподіл за змістовною та галузевою ознакою.

Отримання об'єктивних, достовірних і надійних висновків, пропозицій і рекомендацій щодо певної проблеми суттєво залежить від коректного обрання методів наукового дослідження. Зважаючи на велику кількість наукових досліджень, пов'язаних із правовими засадами протидії корупції у всіх сферах публічного адміністрування, можна визначити певні закономірності застосованих у них методів наукового пізнання. Слід сказати, що для правової науки характерне використання двох груп методів: загальних та спеціальних. До перших з них, з тими чи іншими варіаціями, належать методи логіки, зокрема, аналізу, синтезу, дедукції та індукції. Їхнє застосування міститься у багатьох наукових дослідженнях, присвячених правовому забезпеченню функціонування сектору безпеки та оборони.

Аналіз як метод пізнання представляє "уявне або практичне розчленовування цілісного предмета на складові елементи та їхнє подальше дослідження, реалізоване відносно незалежно від цілого, що дає можливість виділити істотні та несуттєві сторони і зв'язки явища, визначити кожну з якостей із погляду значення і ролі в розглянутому єдиному цілому, відокремити загальне від одиничного, необхідне від випадкового, головне від другорядного" [7, с. 36-37]. Роль аналізу для визначення властивостей запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління безперечна, за допомогою цього інструменту дослідник може виокремити необхідні та достатні елементи феномену "корупція", визначити головні та другорядні чинники, які на неї впливають, з'ясувати роль кожного суб'єкта в запобіганні цьому явищу. Метод синтезу, який виступає своєрідним антиподом метода аналізу, навпаки, дозволяє поєднати в нових правових категоріях суттєві та необхідні елементи, за допомогою чого створюються нові дефініції, класифікації та структури. Ці два методи переважно застосовуються разом, оскільки щось синтезувати можна лише на основі виокремлених на попередньому етапі суттєвих,

необхідних та достатніх, ознак певного явища або процесу. І навпаки, перелік таких важливих для створення наукової концепції ознак може знайти своє практичне застосування лише в разі їхнього поєднання в новій теоретичній або емпіричній конструкції.

Методи дедукції та індукції також взаємопов'язані, хоча характер зв'язків між ними не характеризується таким ступенем взаємообумовленості, як у методів аналізу та синтезу. "Індукція – метод пізнання, коли на основі часткових передумов робиться узагальнення (загальний висновок, правило, положення), коли на основі емпіричних даних формуються теоретичні знання. Протилежний йому метод дедукції – це метод пізнання, що полягає у виведенні висновків часткового характеру із загальних передумов" [7, с. 39], – зазначається у теоретичних працях з методології наукового дослідження. Значення емпіричних даних у дослідженнях, присвячених правовим аспектам запобігання корупції у секторі безпеки та оборони, важко переоцінити, оскільки саме емпірика дає відповіді на запитання, наскільки загрозливий вплив корупційних ризиків на успішність виконання завдань щодо забезпечення оборони України, суверенітету нашої держави, її територіальної цілісності та недоторканості. Як справедливо зазначають з цього приводу науковці, "передумовою створення ефективної моделі протидії корупції у ЗСУ є врахування корупційних ризиків, які виникають на рівні військової частини. При цьому зниження боєздатності військових частин унаслідок негативного впливу корупційних ризиків спостерігається за такими показниками (за ступенем значущості): забезпеченість матеріально-технічними засобами; укомплектованість особовим складом; морально-психологічний стан особового складу; укомплектованість і стан озброєння та військової техніки" [8, с. 50]. Метод індукції дозволяє простежити зв'язок між кожним із названих факторів і загальним рівнем оцінки корупційних ризиків у системі військового управління.

З-поміж загальнонаукових методів пізнання слід також згадати системно-структурний метод. Сутності феномену системи, видам соціальних систем, взаємовпливу категорій "система" та "структура" присвячені численні наукові дослідження, у яких обґрунтовано властивості цих категорій (найбільш важливою з яких нам уявляється емерджентність), а також особливості їхньої побудови в різних сферах суспільних відносин. Застосування системно-структурного методу в дослідженнях, присвячених правовому забезпеченню запобігання корупції, дає змогу визначити ті елементи військового управління, впливаючи на які можна досягти оптимізації функціонування всіх сил оборони, нівелювати негативний вплив наявних у ній корупційних ризиків.

Метод моделювання також належить до загальнонаукових методів пізнання. Його сутність полягає в тому, щоб на підставі вивчення мети, якої прагне досягти система або суб'єкти, які на відповідну систему впливають, створити ідеальне відображення таких бажаних змін. Модель не тотожна цілі, як не тотожна і досягненню цієї цілі, вона не тотожна системі у будь-якій стадії розвитку останньої. Разом з тим модель поєднує найбільш суттєві закономірності та тенденції, притаманні зміні властивостей певної системи або процесу, що дозволяє робити їх об'єктом наукового пізнання. До загальнонаукових методів пізнання належить також метод документального аналізу, який дозволяє на підставі вивчення рішень національних і міжнародних судів, планів органів публічної влади та звітів про їхнє виконання, а також інших документів визначати тенденції та закономірності розвитку суспільних відносин, у тому числі, і у сфері запобігання корупції. Серед інших методів пізнання слід

також назвати соціологічний метод, який дозволяє отримувати відомості щодо актуального стану розвитку соціальних процесів і груп.

До спеціальних методів наукового пізнання, застосування яких доцільно при проведенні наукових досліджень, присвячених правовим аспектам запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління, у першу чергу належить історико-правовий метод. Вивчення норми права в динаміці, з моменту формулювання першої редакції правового документу, відстеження причин та умов внесення до правового акту змін і доповнень у поєднанні з аналізом змін політичної, економічної, безпекової ситуації дозволяє отримати якісно нове знання про предмет дослідження, найбільш повно дослідити його суттєві риси та властивості.

Компаративно-правовий метод дає змогу отримати інформацію про розвиток процесів запобігання корупції в інших державах, порівняти зарубіжний і національний досвід, визначити найбільш варті впровадження в національну практику здобутки. Одним із прикладів вдалого застосування компаративно-правового аналізу може бути визначення залежності міжнародних індексів, які визначають чутливість до корупції, та актуального стану розвитку законодавства та організації публічного адміністрування у секторі безпеки та оборони.

Наведені вище методи являють собою класичні для сучасних правових досліджень способи наукового пізнання явища запобігання корупції. Слід зазначити, що певні особливості предмета дослідження обумовлюють доцільність застосування синергетичного, праксеологічного, аксіологічного та інших методів.

Висновки. Таким чином, методологія наукового дослідження правових аспектів запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління являє собою сукупність вироблених правовою й іншими науками прийомів та способів, застосування яких дозволяє всебічно вивчити предмет дослідження. Елементом системи методології дослідження запобігання корупційним правопорушенням є особливий спосіб здійснення наукової діяльності, який дозволяє отримати відомості та дані про певні правові явища або процеси.

Дослідження правових аспектів запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління вимагає застосування двох груп методів: загальних, які використовуються у всіх галузях наукового пізнання, і спеціальних, притаманних винятково правовій науці. До загальних методів, використання яких було б доцільним при дослідженні явища корупції в аспекті розглянутої нами проблематики, належать запозичені з логіки методи аналізу та синтезу, дедукції та індукції, вироблений у теорії систем системно-структурний метод, метод моделювання тощо. До спеціальних методів наукового пізнання закономірностей запобігання корупційним правопорушенням в органах військового управління належать історико-правовий і компаративно-правовий методи, також формально-догматичний, техніко-юридичний, юридико-семантичний та інші методи, властиві правовим наукам.

Список використаної літератури

1. Інформація Міністерства оборони України про ключові антикорупційні інформаційні ініціативи, що проведені в 2020 році / Міністерство оборони України. URL: https://www.mil.gov.ua/content/corruption/info_corruption_2020_year.pdf.
2. Опис ідентифікованих корупційних ризиків у діяльності Міністерства оборони України, чинників корупційних ризиків та можливих наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією // Додаток 1 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства оборони України. URL: https://www.mil.gov.ua/content/corruption/Opus_24_02_2021.pdf.

3. Рішення Солом'янського районного суду м. Києва у справі № 760/14436/19 від 26 серпня 2020 року / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91886932>.

4. Рішення Тернівського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області від 22 червня 2020 року у справі № 215/587/20 року / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90038493>.

5. Рішення Верхньорогачицького районного суду Херсонської області у справі № 659/952/19 від 21 січня 2020 року / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87025149>.

6. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження / керівник авт. кол. доц. І.О. Ревак. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 220 с.

7. Ткаченко О.К., Рудніцький В.Л., Зіновчук А.В. Методика наукових досліджень. Житомир : вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. 151 с.

8. Тарасов С., Шопіна І. Корупційні ризики, які впливають на боєздатність військових частин Збройних Сил України // Вісн. Нац. акад. прокуратури України, 2017. № 4/2(52). С. 47–52.

References

1. Ministry of Defense of Ukraine (2020). Information about key anti-corruption information initiatives carried out in 2020. Retrieved from https://www.mil.gov.ua/content/corruption/info_corruption_2020_year.pdf

2. Ministry of Defense of Ukraine (2021). Description of the identified corruption risks in the activities of the Ministry of Defense of Ukraine,

corruption risk factors and possible consequences of a corruption offense or an offense related to corruption: Appendix 1 to the Report on the results of the assessment of corruption risks in the activities of the Ministry of Defense of Ukraine. Retrieved from https://www.mil.gov.ua/content/corruption/Opus_24_02_2021.pdf

3. The decision of the Solomensky District Court of Kiev in case No. 760/14436/19 (2020). Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91886932>

4. The decision of the Ternovsky district court of the city of Krivoy Rog, Dnipropetrovsk region in case No. 215/587/20 (2020)/ Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90038493>

5. The decision of the Verkhnerogachitsky District Court of the Kherson Region in case No. 659/952/19 (2020). Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87025149>

6. . Revak, I.O. (Ed). (2011) Corruption: theoretical and methodological foundations of the research/ Lviv: LvDUVS.

7. Tkachenko, A.K., Rudnitskiy, V.L., & Zinovchuk, A.V. (2012) Research methodology. Zhitomir: Publishing house of ZhDU im. I. Franko.

8. Tarasov S., Shopina I. (2017) Corruption risks that affect the combat effectiveness of military units of the Armed Forces of Ukraine. *Bulletin of the National Academy of the Prosecutor's Office of Ukraine*, 4/2 (52), 47-52.

Надійшла до редколегії 30.04.21

V. Pryimak, PhD Stud. of the Science Department of Training Organization and Pedagogical Staff Certification
National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy, Kyiv, Ukraine
uaftp@ukr.net
ORCID ID 0000-0001-7686-7098

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE STUDY OF THE PROBLEM OF PREVENTING CORRUPTION OFFENSES IN THE MILITARY ADMINISTRATION

The article contains the rationale for the thesis that the prevention of corruption is now one of the priorities in the activities of military command and control bodies. Obtaining objective, reliable and reliable conclusions, proposals and recommendations on this problem largely depends on the correct choice of methods of scientific research. Despite a large number of scientific studies related to the legal principles of combating corruption in all areas of public administration, the article identifies certain patterns of the methods of scientific knowledge used in them. The article proves that the methodology of scientific research of the legal aspects of preventing corruption offenses in military command and control bodies is a set of techniques and methods produced by legal and other sciences, the application of which allows a comprehensive study of the subject of research. An element of the system of research methodology for the prevention of corruption offenses is a method – a special way of carrying out scientific activities, allows you to obtain information and data on certain legal phenomena or processes. The article proves that the study of the legal aspects of preventing corruption offenses in the military command and control bodies requires the use of two groups of methods: general, which are used in all branches of scientific knowledge, and special, inherent exclusively in legal science. The general methods, the use of which would be advisable in the study of the phenomenon of corruption in the aspect of the problems we are considering, include the methods of analysis and synthesis, deduction and induction borrowed from logic, the system-structural method produced in systems theory, the modeling method, and a number of others. These methods represent the methods of scientific knowledge of the phenomenon of preventing corruption, classic for modern legal research. Certain features of the subject of the study of expediency determine the use of synergetic, praxeological, axiological and other methods. The special methods of scientific knowledge of the laws of preventing corruption offenses in the military command and control bodies include historical-legal and comparative-legal methods, as well as formal dogmatic, technical-legal, legal-semantic and other methods inherent in legal sciences.

Keywords: prevention, corruption, military management, security and defense sector, methodology, research methods.